

פרק 5

נתונים כמותיים בתחום הביטוח

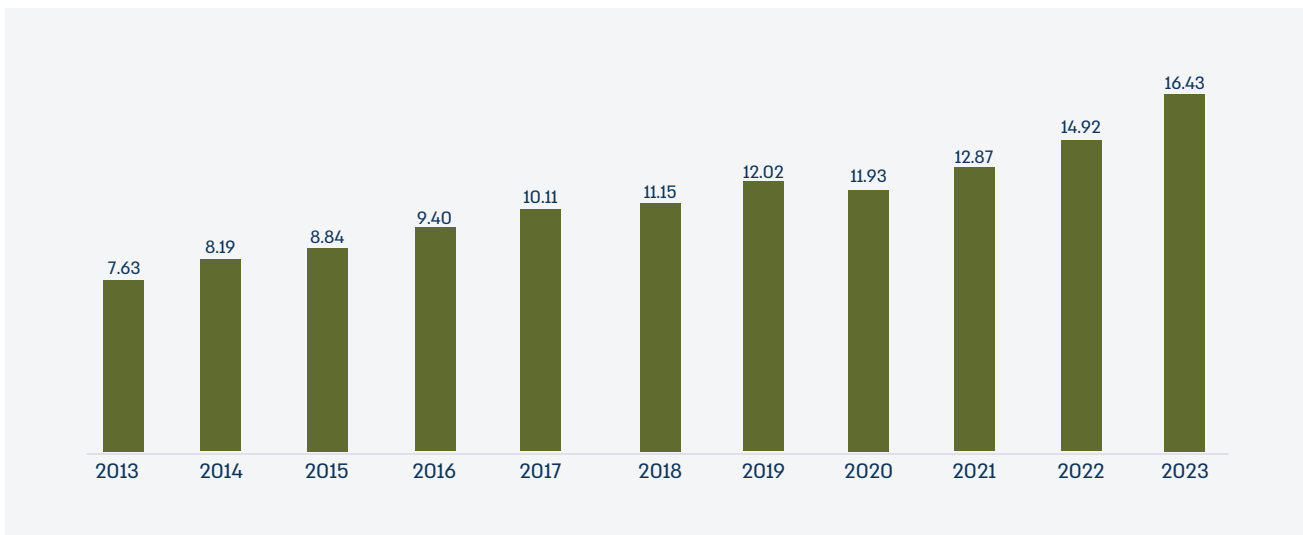
רשות שוק ההון,
ביטוח וחסכון

5.1 ביטוח בריאות

רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון מפקחת על ביטוחי בריאות וסיעוד המשווקים על ידי חברות הביטוח. ביטוחי בריאות וסיעוד נמכרים ישירות למבוטחים יחידים (פרטים) או לקבוצות, כגון למעסיקים ולקופות חולים.

5.1.1 נתונים עיקריים בביטוח בריאות

ביטוח בריאות כולל שני ענפים: ענף מחלות ואשפוז שבו מתרכזת מרבית פעילות חברות הביטוח בתחום הבריאות וענף תאונות אישיות. ענף מחלות ואשפוז כולל את תתי-הענפים האלה: ביטוח הוצאות רפואיות (דוגמת ניתוחים, תרופות והשתלות), ביטוח סיעודי, ביטוח מחלות קשות, ביטוחי שיניים, ביטוחי נכות, ביטוח נסיעות לחו"ל וביטוח בריאות לעובדים זרים.

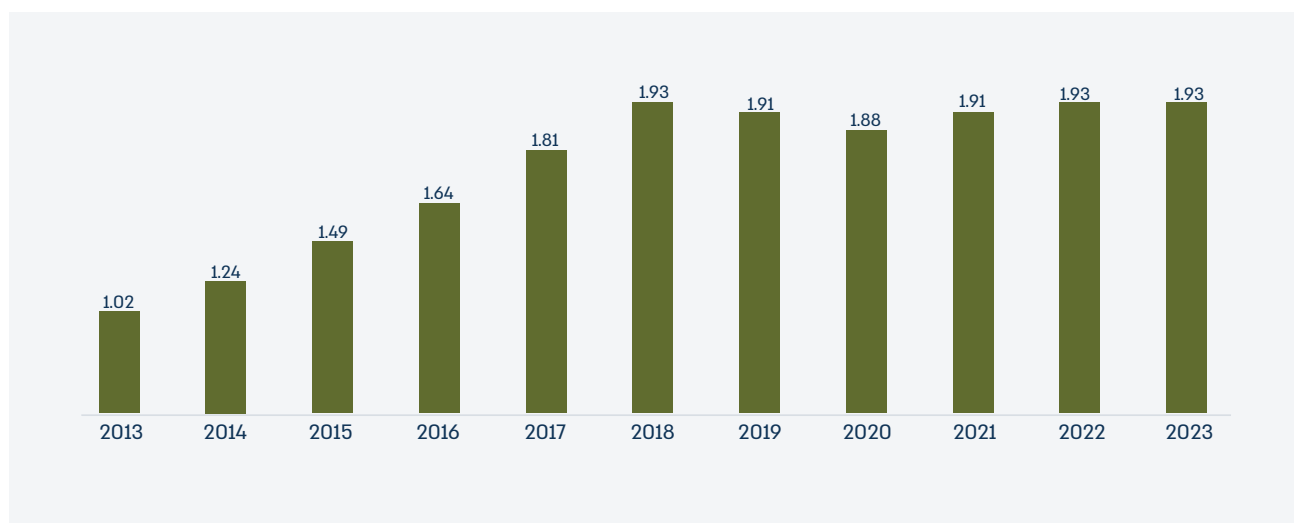
תרשים ה-1 | סך דמי הביטוח ברוטו בביטוח בריאות (מחלות ואשפוז), 2013–2023 (במיליארדי ש"ח)¹

על פי בסיס דיווחי סולו של חברות הביטוח בדוחות השנתיים, בעיבוד רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון.

מתרשים ה-1 עולה שיש גידול בגובה דמי הביטוח ברוטו בביטוח בריאות. גידול זה נובע בין היתר מעלייה של מדד המחירים לצרכן ומגידול במספר המבוטחים.

1. נתוני הפרק אינם כוללים ביטוחי אובדן כושר עבודה. נתונים אלה מדווחים במסגרת ביטוחי חיים, ראו פרק 4 החיסכון הפנסיוני.

תרשים ה-2 | סך דמי הביטוח ברוטו בביטוח תאונות אישיות, 2013–2023 (במיליארדי ש"ח)

מתרשים ה-2 עולה שהגידול שאפיינ את ענף תאונות אישיות בעבר נבלם, ומשנת 2018 סך דמי ביטוח ברוטו תאונות אישיות יציב.

לוח ה-1 | דמי ביטוח ברוטו בענף מחלות ואשפוז בחלוקה לביטוח פרט ולביטוח קבוצתי, לפי תתי-ענפים, 2013 לעומת 2023 (במיליוני ש"ח)

תתי-ענף הביטוח	ביטוח פרט			ביטוח קבוצתי			סך הכול			נתח השוק	
	שיעור השינוי	2023	2013	שיעור השינוי	2023	2013	שיעור השינוי	2023	2013	נתח תת-הענף לשנת 2023 (באחוזים)	נתח תת-הענף לשנת 2013 (באחוזים)
הוצאות רפואיות	135%	3,867	1,668	126%	2,073	909	132%	5,940	2,577	36%	34%
סיעודי	185%	2,015	1,032	129%	3,941	1,938	148%	5,957	2,970	36%	39%
מחלות קשות	155%	1,996	641	12%	64	75	143%	2,060	716	13%	9%
שיניים	-100%	0.00	1	12%	610	487	10%	610	488	4%	6%
נסיעות לחו"ל	-32%	1,009	272	-88%	102	124	-52%	1,111	396	7%	5%
נכויות	-28%	164	193	145%	48	19	-14%	212	212	1%	3%
עובדים זרים	175%	508	203	61%	22	4	167%	531	207	3%	3%
אחר	32%	3	15	-20%	4	52	-0.3%	8	67	0%	1%
סך הכול מחלות ואשפוז	138%	9,563	4,025	90%	6,865	3,608	115%	16,428	7,633	100%	100%

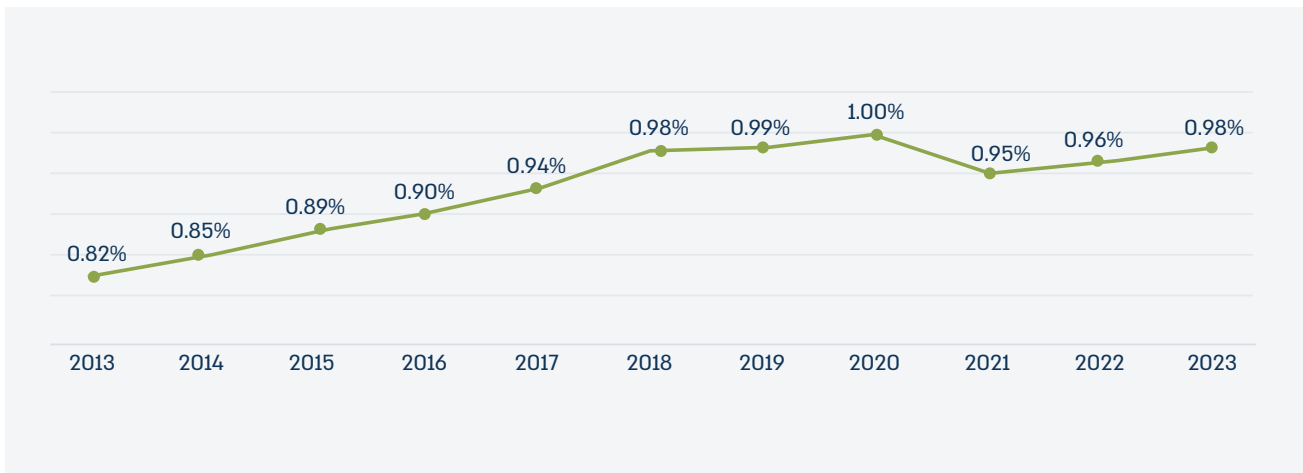
לוח ה-2 | נתונים בביטוח בריאות בחלוקה לביטוח פרט ולביטוח קבוצתי, לפי ענפים ותתי-ענפים, 2023
(במיליוני ש"ח ובאחוזים)

שיעור העמלות		העמלות הישירות		שיעור ההחזר** (Loss ratio)		התביעות ברוטו*		דמי הביטוח		תת-ענף הביטוח
קבוצתי	פרט	קבוצתי	פרט	קבוצתי	פרט	קבוצתי	פרט	קבוצתי	פרט	
7%	25%	140	964	88%	50%	1,833	1,940	2,073	3,867	הוצאות רפואיות
1%	13%	26	259	לא רלוונטי	לא רלוונטי	5,082	1,297	3,941	2,015	סיעודי
6%	32%	4	638	56%	41%	36	821	64	1,996	מחלות קשות
2%	-	9	-	77%	-	468	-	610	-	שיניים
10%	11%	10	110	75%	43%	76	434	102	1,009	נסיעות לחו"ל
3%	12%	1	20	67%	183%	33	300	48	164	נכויות
11%	10%	2	51	77%	84%	17	427	22	508	עובדים זרים
14%	5%	1	-	לא רלוונטי	לא רלוונטי	3	6	4	3	אחר
3%	21%	194	2,042	110%	55%	7,549	5,225	6,865	9,563	סך הכול מחלות ואשפוז
4%	33%	11	553	126%	56%	335	928	266	1,660	תאונות אישיות
3%	23%	204	2,595	111%	55%	7,884	6,153	7,131	11,223	סך הכול ביטוח בריאות

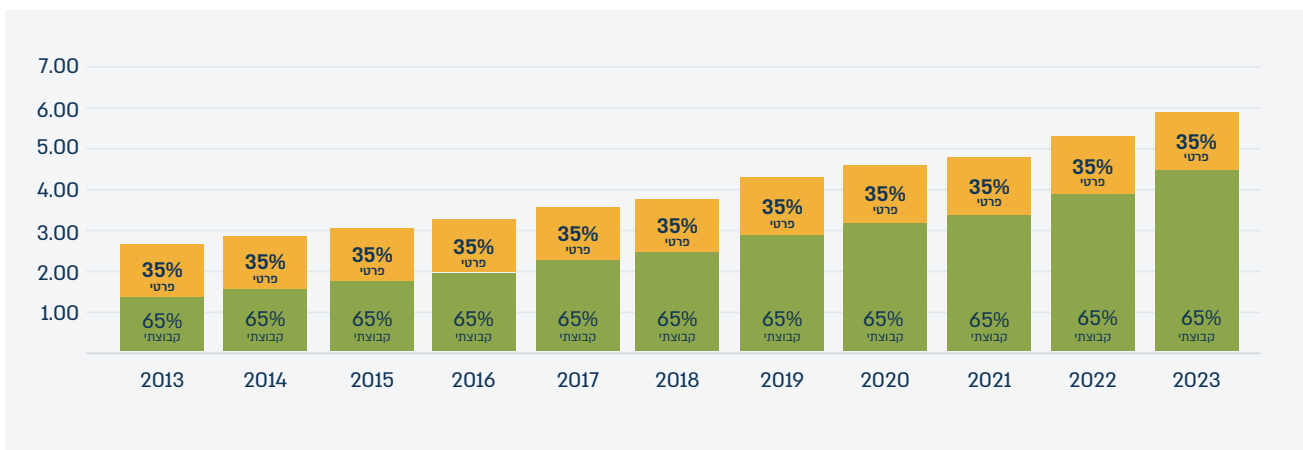
* תביעות ברוטו הן תביעות ששולמו, שינוי בתביעות תלויות, הוצאות עקיפות ליישוב תביעות ששולמו ושינוי בהוצאות עקיפות ששולמו והשינוי בגין חלק העתודה עבור תביעות שבתשלום.

** שיעור החזר (Loss ratio) מוגדר עבור לוח זה כיחס שבין התביעות ברוטו לדמי הביטוח בתת-ענף מסוים באותה שנה. מדד זה אינו מייצג עבור ענפי ביטוח המתאפיינים בתקופת ביטוח ארוכה, ובכללם ביטוח סיעודי קבוצתי שבו מרבית דמי הביטוח משויכים לתוכניות ביטוח סיעודי קבוצתי לחברי קופות החולים. בתוכניות ביטוח אלה חלק מדמי הביטוח מיועדים לכיסוי ארוך טווח לחברי הקבוצה. בענפים אלו דמי הביטוח בשנה מסוימת נגבים גם בגין סיכונים עתידיים, ולכן לא בהכרח באים לידי ביטוי בתביעות באותה שנה.

תרשים ה-3 | שיעור דמי הביטוח בענפי ביטוח בריאות מהתוצר המקומי הגולמי, 2013–2023²

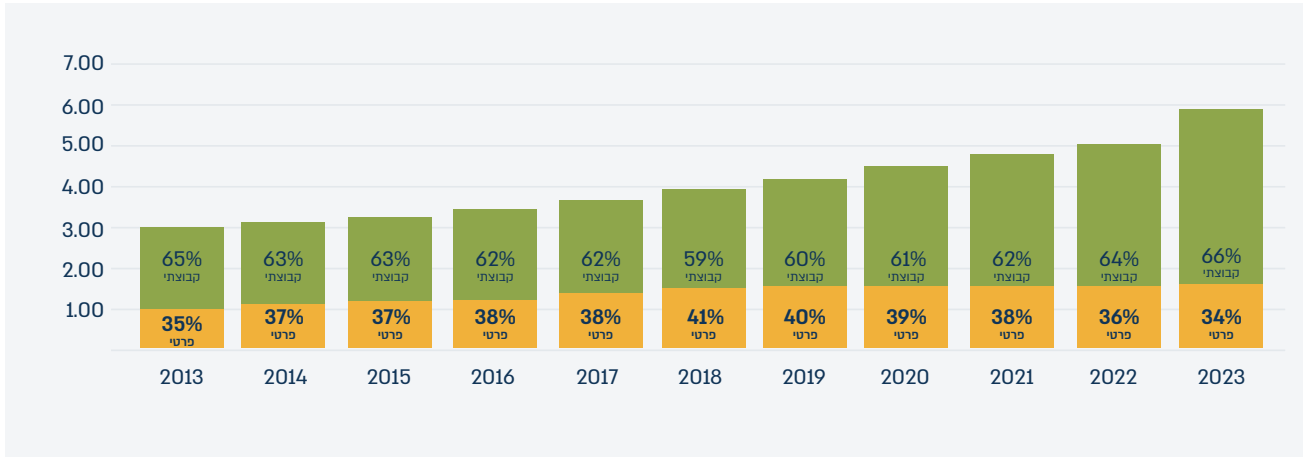

תרשים ה-4 | סך דמי ביטוח ברוטו בתת-הענף הוצאות רפואיות בחלוקה לביטוח פרט ולביטוח קבוצתי, 2013–2023 (במיליארדי ש"ח ובאחוזים)

2. בסיס הנתונים של הבדיקה הוא התוצר המקומי הגולמי במחירי שוק שוטפים.

תרשים ה-5 | סך דמי ביטוח ברוטו בתת-הענף סיעודי בחלוקה לביטוח פרט ולביטוח קבוצתי בקופות החולים, 2013-2023 (במיליארדי ש"ח ובאחוזים)

על פי בסיס דיווחי סולו של חברות הביטוח בדוחות השנתיים, בעיבוד רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון.

מתרשים ה-5 עולה שבשנת 2023 היו סך דמי הביטוח בתת-הענף סיעודי פרט 2.02 מיליארד ש"ח ובקבוצתי 3.94 מיליארד ש"ח.

בסוף שנת 2023 היו בישראל כ-5.9 מיליון פוליסות ביטוח סיעודי, מתוכן כ-900,000 פוליסות ביטוח סיעודי פרט וכ-5 מיליון פוליסות ביטוח סיעודי קבוצתי. מרבית המבוטחים בביטוח סיעודי קבוצתי, כ-4.86 מיליון, מבוטחים בביטוח סיעודי קבוצתי לחברי קופות החולים.

5.1.2 מדדי ריכוזיות ונתח שוק

לוח ה-3 | מדדי ריכוזיות בביטוחי בריאות בחלוקה לתת-ענפים, לפי דמי ביטוח, 2013 ו-2023 (באחוזים)

	ביטוח קבוצתי						ביטוח פרט						
	CR5		CR3		HHI		CR5		CR3		HHI		
	2023	2013	2023	2013	2023	2013	2023	2013	2023	2013	2023	2013	
הוצאות רפואיות	93%	98%	77%	91%	0.29	0.34	91%	96%	63%	68%	0.19	0.20	
מחלות קשות	100%	98%	95%	88%	0.60	0.46	94%	94%	63%	65%	0.18	0.19	
נסיעות לחו"ל	100%	100%	100%	100%	1.00	0.98	94%	97%	84%	87%	0.30	0.33	
סיעודי	100%	100%	99%	99%	0.39	0.45	97%	99%	78%	78%	0.26	0.24	
נכויות	100%	100%	98%	98%	0.66	0.45	95%	97%	69%	70%	0.20	0.20	
שיניים	100%	97%	94%	89%	0.41	0.35	-	-	-	-	-	1	
עובדים זרים	100%	-	100%	0%	1.00	1.00	100%	100%	100%	97%	0.37	0.31	
סך הכול מחלות ואשפוז	96%	98%	89%	93%	0.34	0.29	88%	96%	62%	66%	0.18	0.20	
תאונות אישיות	100%	98%	82%	83%	0.71	0.32	97%	82%	63%	63%	0.20	0.18	

על פי בסיס דיווחי סולו של חברות הביטוח בדוחות השנתיים, בעיבוד רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון.

פרק 5 | נתונים כמותיים בתחום הביטוח

לוח ה-4 נתח שוק חברות הביטוח בדמי ביטוח ברוטו בביטוח בריאות בחלוקה לביטוח פרט ולביטוח קבוצתי, לפי תת-ענפים (במיליוני ש"ח ובאחוזים)

סך תת ענף לפי	שילד דיוויד	הכשרה	ביטוח ישיר	איילון	AIG	מנורה	מגדל	הפניקס	כלל	הראל	פרט	
3,867	137	9	71	90	23	549	690	609	552	1,137	פרט	
2,072	55	-	-	154	-	161	177	444	97	984	קבוצתי	הוצאות רפואיות
100%	3%	-	1%	4%	-	12%	15%	18%	11%	36%	נתח שוק	
2,015	-	22	-	38	-	97	482	280	278	818	פרט	
3,941	-	-	-	-	-	648	3	1,245	22	2,023	קבוצתי	ביטוח סיעודי
100%	-	-	-	1%	-	13%	8%	26%	5%	48%	נתח שוק	
1,996	-	12	48	43	19	365	335	291	401	482	פרט	
63	-	-	-	8	-	-	2	1	4	48	קבוצתי	מחלות קשות
100%	-	1%	2%	2%	1%	18%	16%	14%	20%	26%	נתח שוק	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	פרט	
541	-	-	-	34	-	-	39	171	-	297	קבוצתי	שיניים
100%	-	-	-	6%	-	-	7%	32%	-	55%	נתח שוק	
1,009	456	-	12	-	55	13	33	108	48	284	פרט	
102	-	-	-	-	-	-	-	-	102	-	קבוצתי	נסיעות לחו"ל
100%	41%	-	1%	-	5%	1%	3%	10%	14%	26%	נתח שוק	
164	-	-	2	7	-	19	32	41	23	40	פרט	
49	-	-	-	39	-	1	2	7	-	-	קבוצתי	נכויות
100%	-	-	1%	22%	-	9%	16%	23%	11%	19%	נתח שוק	
508	-	-	-	101	-	175	-	-	-	232	פרט	
22	-	-	-	22	-	-	-	-	-	-	קבוצתי	עובדים זרים
100%	-	-	-	23%	-	33%	-	-	-	44%	נתח שוק	
3	-	-	-	-	-	1	2	-	-	-	פרט	
4	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	קבוצתי	אחר
100%	-	-	-	-	-	14%	29%	-	57%	-	נתח שוק	
16,356	648	43	133	536	97	2,029	1,797	3,197	1,531	6,345		סך הכול לפי חברה
100%	4%	-	1%	3%	1%	12%	11%	20%	9%	39%		סך הכול נתח שוק לפי חברה
1,659	-	9	148	43	112	141	182	153	259	612	פרט	
266	-	-	-	222	-	-	10	6	2	26	קבוצתי	תאונות אישיות
100%	-	-	8%	14%	6%	7%	10%	8%	14%	33%	נתח שוק	

על פי בסיס דיווחי סולו של חברות הביטוח בדוחות השנתיים, בעיבוד רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון.

5.2 ביטוח כללי

5.2.1 מבוא

ענפי ביטוח כללי כוללים את כל ענפי הביטוח שאינם ביטוח חיים או ביטוח בריאות, והם מתרכזים בשני תחומים עיקריים: ביטוחי חבויות, כגון רכב חובה, אחריות מקצועית, צד ג', אחריות מעבידים ואחריות המוצר; וביטוחי רכוש, כגון רכב רכוש, אובדן רכוש, מקיף דירות, מקיף בתי עסק, ביטוח הנדסי וכדומה.

בשנת 2023 פעלו בתחום הביטוח הכללי בישראל 17 חברות³ ב-15 ענפים. סך דמי הביטוח ברוטו שגבו החברות בשנת 2023 הסתכמו בכ-31.5 מיליארד ש"ח, עלייה של כ-14.5% בהשוואה לגבייה בשנת 2022.

5.2.2 דמי הביטוח

בלוח ה-5 שלהלן מפורטים דמי הביטוח ברוטו בענפי הביטוח הכללי בשנים 2021–2023, שיעור השינוי בכל אחד מן הענפים וחלקם היחסי של דמי הביטוח בכל ענף מכלל דמי הביטוח בענפי ביטוח כללי.

לוח ה-5 | סך דמי הביטוח ברוטו, לפי ענפי ביטוח כללי, 2023–2021 (במיליוני ש"ח ובאחוזים)

שינוי בדמי הביטוח		התפלגות לפי ענפים			2021	2022	2023	
2021/2022	2022/2023	2021	2022	2023				
13.6%	22.8%	35.0%	36.0%	38.6%	8,717	9,898	12,150	רכב רכוש
7.2%	-2.9%	22.5%	21.8%	18.5%	5,595	5,999	5,828	רכב חובה
11.6%	19.1%	9.8%	9.9%	10.3%	2,447	2,730	3,253	אובדן רכוש ומקיף בתי עסק
5.7%	9.1%	7.7%	7.4%	7.0%	1,917	2,027	2,211	מקיף דירות
0.8%	-1.4%	7.0%	6.4%	5.5%	1,747	1,762	1,737	אחריות מקצועית
15.8%	17.5%	5.2%	5.5%	5.6%	1,303	1,509	1,773	צד ג'
12.6%	72.1%	3.4%	3.5%	5.2%	848	955	1,642	סיכונים אחרים
11.5%	13.0%	2.5%	2.6%	2.5%	629	702	793	אחריות מעבידים
17.0%	8.3%	2.4%	2.5%	2.4%	598	699	757	ביטוח הנדסי
7.5%	17.3%	1.3%	1.3%	1.3%	332	357	418	אחריות המוצר
-0.5%	5.9%	0.9%	0.8%	0.8%	235	234	247	בנקים למשכנתאות
20.3%	15.0%	0.7%	0.8%	0.8%	181	218	250	מטענים בהובלה
11.0%	3.5%	0.7%	0.7%	0.6%	177	197	204	ביטוח אשראי
7.3%	13.2%	0.2%	0.2%	0.2%	49	53	60	כלי טיס וכלי שיט
27.3%	2.1%	0.5%	0.6%	0.5%	127	162	166	ענפי עודף אחרים
10.4%	14.5%	100%	100%	100%	24,902	27,500	31,488	סך הכול

על פי בסיס דיווחי סולו של חברות הביטוח בדוחות השנתיים, בעיבוד רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון.

3. ללא קרן נזקי טבע בחקלאות וקרנית. מנורה מבטחים החזקות בע"מ מחזיקה בבעלות מלאה במנורה חברה לביטוח בע"מ ובשומרה חברה לביטוח בע"מ. בדוח זה שתי החברות האלה מוצגות בנפרד. כלל חברה לביטוח בע"מ היא בעלת השליטה בכלל ביטוח אשראי בע"מ. בדוח זה שתי החברות האלה מוצגות יחד.

פרק 5 | נתונים כמותיים בתחום הביטוח

בשנת 2023 חל גידול בדמי הביטוח כמעט בכל ענפי ביטוח כללי למעט ירידה קלה בביטוח חובה. ניתן להסביר חלק מהגידול הזה בעלייה במדד המחירים לצרכן שבשנת 2023 עלה בשיעור של כ-2.64% וכן בעלייה בהיקף הנכסים המבוטחים בענף רכב רכוש ודירות.

בענף ביטוח רכב חובה ירדו דמי הביטוח ברוטו עקב כניסתו לתוקף של תיקון סעיף 328(א) לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995, אשר הסדיר את מנגנון ההתחשבנות בשל תביעות תאונות דרכים בין המוסד לביטוח לאומי לחברות הביטוח. במסגרת התיקון לחוק קוזזו מדמי הביטוח נטו 10%, כך שבפועל דמי הביטוח ברוטו בענף ביטוח רכב חובה עלו בכ-0.7%.

בענף ביטוח רכב רכוש היה גידול של כ-4% במספר הרכבים המבוטחים. גידול זה תרם לעלייה בסך דמי הביטוח בענף זה. הסברים אחרים לגידול זה הם התייקרות מחירי החלפים ושווי הרכבים וכן העלייה הגדולה במספר גנבות הרכב.

לוח ה-6 | סך דמי הביטוח ברוטו בביטוח כללי, לפי חברות ביטוח, 2021–2023 (במיליוני ש"ח ובאחוזים)

שיעור השינוי בדמי ביטוח		נתח שוק			דמי ביטוח ברוטו			
2022/2021	2023/2022	2021	2022	2023	2021	2022	2023	
4.4%	5.5%	16.9%	16.0%	14.8%	4,218	4,404	4,646	הראל *
17.8%	20.3%	12.6%	13.5%	14.2%	3,146	3,707	4,460	הפניקס
11.5%	9.8%	11.8%	11.9%	11.4%	2,937	3,275	3,595	כלל
9.2%	21.4%	10.0%	9.9%	10.5%	2,500	2,731	3,316	מנורה
8.8%	6.3%	8.2%	8.1%	7.5%	2,046	2,225	2,366	מגדל
9.6%	28.2%	6.9%	6.8%	7.6%	1,711	1,876	2,404	ביטוח ישיר
10.7%	23.7%	7.5%	7.5%	8.1%	1,865	2,064	2,554	איילון
5.7%	-7.2%	6.7%	6.4%	5.2%	1,659	1,753	1,627	שלמה
5.4%	12.4%	4.7%	4.5%	4.4%	1,175	1,239	1,392	הכשרה
10.9%	35.6%	3.5%	3.5%	4.1%	865	960	1,302	AIG
12.3%	9.2%	3.8%	3.8%	3.6%	935	1,050	1,146	שומרה
6.1%	18.8%	2.0%	1.9%	2.0%	496	527	626	ביטוח חקלאי
53.3%	28.3%	1.2%	1.7%	1.9%	310	475	609	ווישור
44.1%	39.5%	1.2%	1.6%	1.9%	304	438	612	ליברה
1.2%	5.6%	1.6%	1.5%	1.4%	404	409	432	קרן נזקי טבע
12.7%	0.5%	0.6%	0.6%	0.6%	156	176	177	ב.ס.ס.ח.
8.2%	19.5%	0.3%	0.3%	0.3%	84	91	108	אשרא
9.4%	6.4%	0.2%	0.2%	0.2%	51	56	60	קרנית
11.7%	24.0%	0.2%	0.2%	0.2%	42	47	59	ענבל
10.4%	14.5%	100.0%	100.0%	100.0%	24,905	27,500	31,488	סך הכול

*כולל שירביט מבית הראל.
 על פי בסיס דיווחי סולו של חברות הביטוח בדוחות השנתיים, בעיבוד רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון.

מלוח ה-6 עולה שבשנת 2023 המשיכה המגמה של עלייה בנתח השוק ובשיעור השינוי בדמי הביטוח של החברות החדשות ווישור חברה לביטוח בע"מ וליברה חברה לביטוח בע"מ. השינויים בנתחי השוק של החברות מעידים על התחרות הקיימת בענף זה.

5.2.3. מדדי ריכוזיות ונתח שוק

מדדי הריכוזיות בענף מצביעים על רמת התחרות בו. ריכוזיות רבה מעידה על תחרות מועטה, ולהפך. בלוח ה-7 שלהלן מוצגים שלושה מדדי ריכוזיות לשנת 2023 בענפי ביטוח עיקריים ובהשוואה לשנים הקודמות ולשנת 2000:⁴

« מדד הרפינדל-הירשמן (מדד HHI) - סכום ריבועי נתח השוק של כל הקבוצות או חברות הביטוח. נתח השוק של כל קבוצה או חברה מחושב כיחס שבין דמי ביטוח ברוטו שגבתה חברה ובין סך דמי הביטוח בענף. כל המדדים נעים בין 0 ל-1. יחס של 1 מבטא ריכוזיות מרבית, דהיינו בענף פועלת חברה אחת בלבד.

« מדד יחס הריכוזיות CR3 (Concentration Ratio) - סכום נתחי השוק של שלוש הקבוצות או חברות הביטוח הגדולות בענף.

« מדד יחס הריכוזיות CR5 (Concentration Ratio) - סכום נתחי השוק של חמש הקבוצות או חברות הביטוח הגדולות בענף.

לוח ה-7 | מדדי הריכוזיות בביטוח כללי, לפי ענפי ביטוח, 2021–2023

	CR5				CR3				הרפינדל-הירשמן			
	2000	2021	2022	2023	2000	2021	2022	2023	2000	2021	2022	2023
רכב חובה	0.60	0.54	0.57	0.54	0.49	0.35	0.38	0.37	0.29	0.08	0.09	0.09
רכב רכוש	0.49	0.56	0.57	0.57	0.35	0.36	0.38	0.39	0.16	0.09	0.09	0.09
מקיף דירות	0.63	0.61	0.63	0.65	0.47	0.39	0.41	0.43	0.25	0.10	0.10	0.11
אחריות מעבידים	0.62	0.75	0.76	0.78	0.46	0.51	0.52	0.53	0.22	0.14	0.14	0.14
אובדן רכוש+מקיף בתי עסק	0.62	0.76	0.77	0.76	0.47	0.56	0.56	0.56	0.22	0.15	0.15	0.14
ביטוח הנדסי	0.81	0.75	0.84	0.82	0.68	0.53	0.56	0.59	0.58	0.14	0.15	0.16
ענפי אחריות אחרים	0.62	0.78	0.79	0.79	0.47	0.54	0.56	0.57	0.22	0.15	0.15	0.15
בנקים למשכנתאות	-	0.90	0.90	0.92	-	0.70	0.72	0.74	-	0.23	0.24	0.25
ביטוח אשראי	1.00	1.00	1.00	1.00	0.95	1.00	1.00	1.00	0.63	0.51	0.50	0.50
סך הכול	0.43	0.58	0.59	0.59	0.31	0.39	0.41	0.40	0.12	0.09	0.09	0.09

על פי בסיס דיווחי סולו של חברות הביטוח בדוחות השנתיים, בעיבוד רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון.

4. בשנת 1976, בד בבד לכניסתו לתוקף של חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, התשל"ה-1975, הקימו חברות הביטוח את תאגיד אבנר (איגוד לביטוח נפגעי רכב בערבון מוגבל) שחלק עם חברות הביטוח את האחריות (סיכונים) לפוליסות שהופקו על ידן לביטוח רכב חובה. באותן שנים היו דמי הביטוח בביטוח רכב חובה מפוקחים וכתעריף אחיד. בשנת 1997 נפתח ענף רכב חובה לתחרות, בהתאם לחוק ביטוח רכב מנועי (ביטוח בתנאי תחרות מבוקרת, הסדרים לתקופת מעבר והוראות לעניין אבנר), התשנ"ז-1997. מטרת החוק הייתה לסיים את פעילותה של אבנר בפוליסות חדשות ולעבור בענף ביטוח רכב חובה למודל של תחרות מבוקרת. במרכז המודל עמדה העברה של מלוא האחריות הביטוחית (הסיכונים לצד הסיכויים ליצירת רווחים) מהציבור אל חברות הביטוח. בעקבות החוק, משנת 2000 נשאו חברות הביטוח במרבית האחריות (60%) לפוליסות חדשות שהופקו על ידן, ולכן שנת 2000 נכללת בהשוואה המוצגת בלוח ה-7.

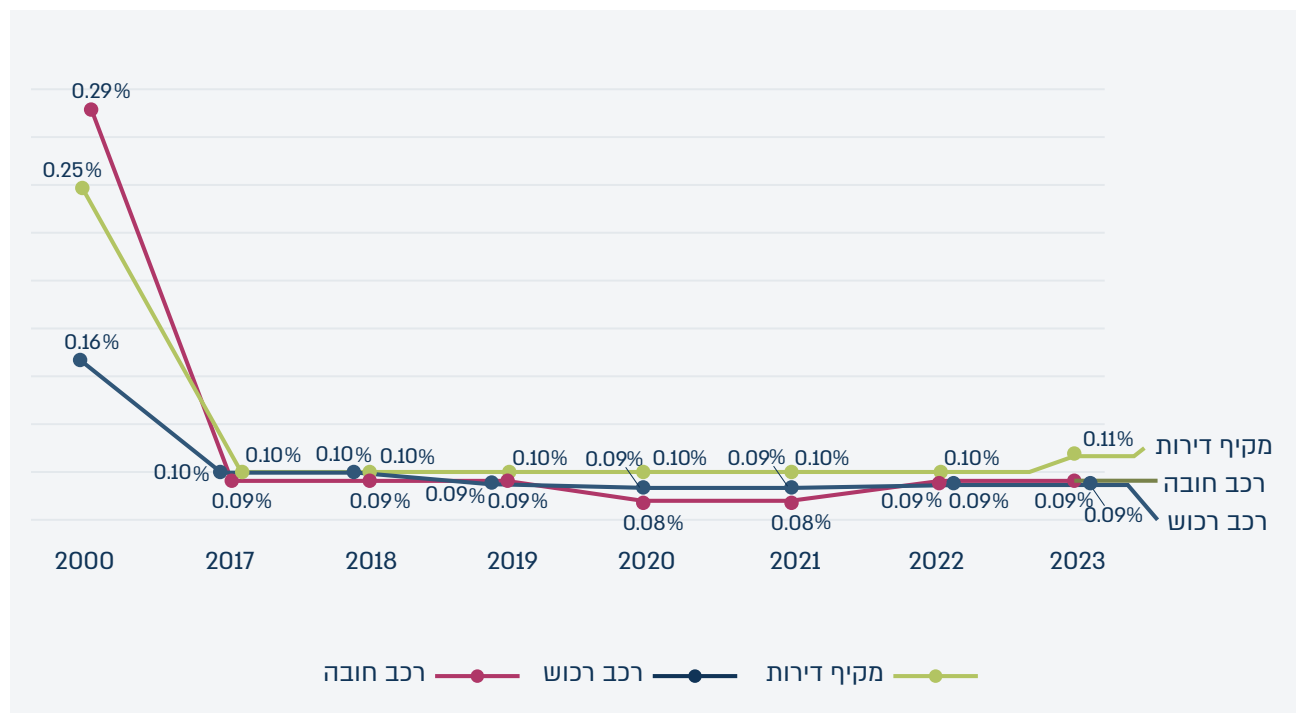
פרק 5 | נתונים כמותיים בתחום הביטוח

מלוח ה-7 עולה שברוב ענפי הביטוח נשמרת מגמה יציבה בכל מדדי יחס הריכוזיות, למרות העלייה בדמי הביטוח. מגמה זו היא תוצאה של תחרות משוכללת, של גידול בהיקף הפעילות של חברות עם נתח שוק קטן ושל כניסתן של חברות ביטוח חדשות החל משנת 2018 שממשיכות להרחיב את נתח השוק שלהן.

בענף ביטוח אשראי פועלות מספר מצומצם של חברות ביטוח, ולכן מדדי יחס הריכוזיות CR3 ו-CR5 בענף זה הם 100%. בענף הבנקים למשכנתאות (שיווק באמצעות סוכנויות אשר בבעלות בנקים למשכנתאות) פעילות רק 9 חברות. חלק מהחברות אינן משווקות פוליסות חדשות, והפרמיות המתקבלות אצלן הן תוצאה של פוליסות ששווקו בעבר. במילים אחרות, מכיוון שנתח השוק של החברות האלה קטן, יחס הריכוזיות גדול, בעיקר במדד CR5 שבשנת 2023 היה 0.92.

בתרשים ה-6 שלהלן מוצגת הירידה בריכוזיות בשנת 2000 ובשנים 2017–2023 בשלושת הענפים העיקריים בביטוח כללי: רכב חובה, רכב רכוש ומקיף דירות.

תרשים ה-6 | מדד הרפינדל-הירשמן (מדד HHI) בענפים: רכב חובה, רכב רכוש ומקיף דירות, 2000–2017, 2023

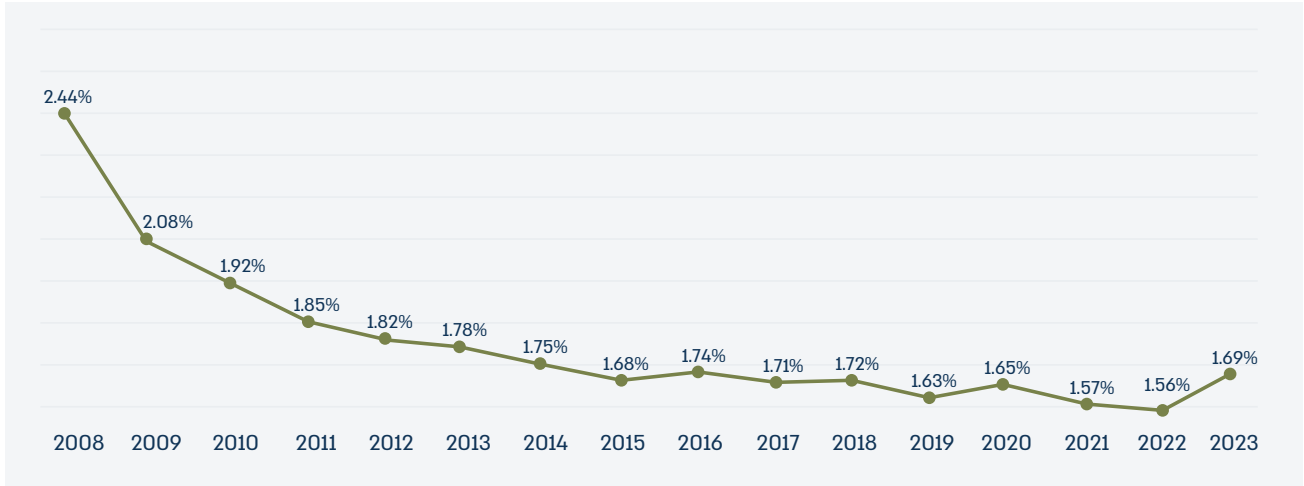
לוח ה-8 | נתח שוק דמי הביטוח ברוטו בענפי ביטוח כללי, לפי חברות ביטוח, 2023 (באחוזים)

שם החברה	רכב חובה	רכב רכוש	אובדן רכוש ומקיף בתי עסק	דירות מקיף	אחריות מעבידים	צד ג'	אחריות מקצועית	אחריות המוצר	ביטוח הנדסי	בנקים למשכנ-תאות	כלי טיס וכלי שיט	מטענים בהובלה	ענפי עורך אחרים	ביטוח אשראי	סיכונים אחרים	סך הכול
הראל*	12.4%	11.5%	23.4%	16.3%	24.5%	20.9%	24.2%	24.3%	11.5%	41.0%	11.7%	30.5%	0.0%	0.0%	2.6%	17.0%
הפניקס	12.5%	15.1%	18.0%	13.7%	14.8%	15.9%	14.5%	15.3%	11.1%	7.3%	49.1%	23.7%	32.8%	0.0%	2.8%	16.4%
כלל	12.1%	9.1%	14.8%	11.5%	10.9%	11.3%	9.9%	5.8%	23.8%	22.8%	3.4%	16.4%	13.7%	52.4%	10.0%	15.2%
מנורה	7.1%	8.8%	9.6%	8.5%	7.2%	5.5%	18.5%	11.2%	11.4%	9.2%	6.6%	6.4%	17.1%	0.0%	39.6%	11.1%
איילון	5.2%	5.3%	10.4%	5.3%	14.2%	21.5%	18.6%	13.1%	21.5%	10.0%	22.3%	2.0%	35.7%	0.0%	0.7%	12.4%
מגדל	6.3%	6.9%	10.0%	10.7%	13.6%	10.5%	5.2%	13.6%	13.4%	0.4%	6.9%	19.6%	0.0%	0.0%	0.3%	7.8%
אי.די.אי	9.4%	12.7%	0.0%	12.5%	0.2%	1.2%	0.0%	0.0%	0.0%	8.7%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	3.0%
ששלמה	7.9%	7.7%	1.4%	4.6%	2.7%	2.3%	0.7%	2.2%	0.1%	0.1%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.1%	2.0%
הכשרה	4.0%	5.6%	3.8%	3.0%	6.0%	6.4%	2.2%	5.9%	3.9%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	1.8%	2.8%
AIG	4.5%	5.7%	1.7%	7.2%	1.2%	0.8%	5.3%	2.5%	0.2%	0.4%	0.0%	0.0%	0.7%	0.0%	0.0%	2.0%
שומרה	5.5%	5.1%	0.5%	4.5%	0.7%	1.1%	0.0%	0.0%	0.5%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	3.4%	1.4%
ביטוח חקלאי	1.7%	1.6%	4.6%	1.6%	3.9%	2.4%	0.9%	6.1%	2.6%	0.0%	0.0%	1.4%	0.0%	0.0%	0.6%	1.8%
ווישור	6.9%	1.7%	0.0%	0.2%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.6%
ליברה	0.0%	0.0%	1.8%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.1%
קרן נקי טבע	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	26.3%	1.8%
ב.ס.ס.ח.	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	47.6%	4.8%	3.5%
אשרא	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	6.6%	0.4%
קרנית	1.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.1%
ענבל	0.0%	0.0%	1.8%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.1%
סך הכול	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

על פי בסיס דיווחי סולו של חברות הביטוח בדוחות השנתיים, בעיבוד רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון.

5.2.4. היקף הפעילות בביטוח כללי

תרשים ה-7 | שיעור דמי הביטוח בענפי ביטוח כללי ביחס לתוצר מקומי גולמי⁵, 2008–2023 (באחוזים)

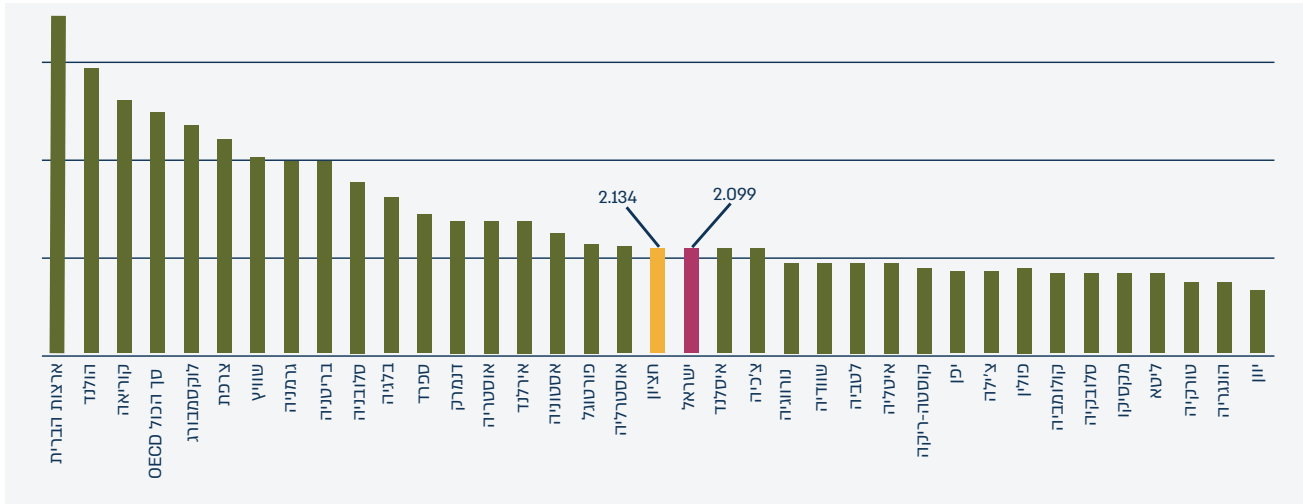
המקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, בעיבוד רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון.

מתרשים ה-7 עולה כי בשנת 2023 חל שינוי במגמה, כשבניגוד לשנים קודמות עלה שיעור הפרמיות ביחס לתמ"ג. הסבר אחד לשינוי המגמה הוא העלייה בכרמיה ברוטו, בעיקר בענף רכב רכוש, כתוצאה מהגידול הרב בעלויות התביעה בשנת 2022. בהתבסס על התוצאות העסקיות, בשנת 2023 גרר הגידול בעלויות התביעה עליות בכרמיה. הסבר אחר הוא המשך הגידול במספר גנבות הרכב בישראל.

בתרשים ה-8 שלהלן מוצגת השוואה בין-לאומית של היחס בין דמי הביטוח לתמ"ג. נתון זה מייצג את מידת התפוצה (שיעור החדירה) של ביטוח כללי וביטוח בריאות במשק במדינות הארגון לשיתוף פעולה ולפיתוח כלכלי (להלן: OECD) בשנת 2022, והוא מהווה אינדיקציה להיקף ההוצאה הכללית של משקי בית על ביטוח.

5. בסיס הנתונים של הבדיקה הוא תוצר מקומי גולמי במחירי שוק שוטפים (הכנסה ריאלית ורווחים [הפסדים] מתנאי סחר) לשנת 2023.

תרשים ה-8 | שיעור דמי הביטוח בענפי ביטוח כללי (ללא ביטוח חיים) ביחס לתמ"ג, בישראל ובמדינות OECD, 2022

המקור: OECD Statistics Portal, בעיבוד רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון.

מתרשים ה-8 עולה כי סך הפרמיות בענפי ביטוח כללי בישראל ביחס לתמ"ג בשנת 2022 היה נמוך בהשוואה לנתון החיצוני במדינות ה-OECD, והוא עמד על 2.099% מתוך התמ"ג. נתון זה מצביע על ירידה מינורית מהשנה הקודמת, אז עמד הנתון בישראל על 2.114% והיה נמוך מהנתון החיצוני של מדינות ה-OECD לשנת 2021.

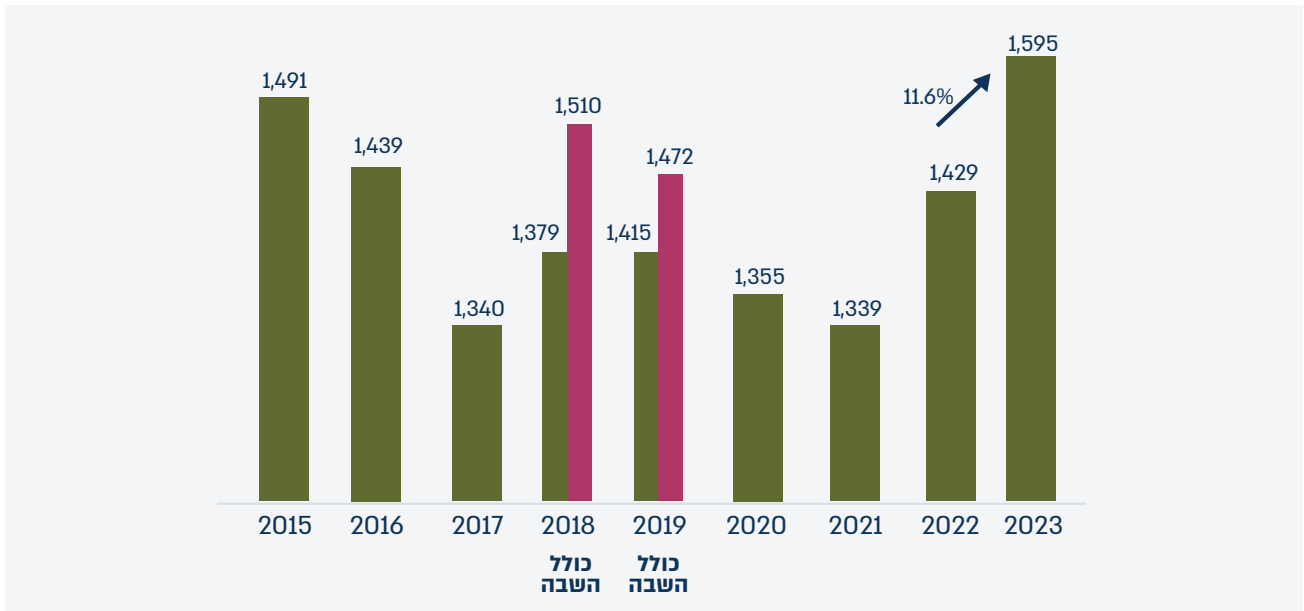
נתונים נבחרים בענף רכב חובה

פרמיה ממוצעת

הפרמיה הממוצעת לכלי רכב פרטיים ומסחריים עד 3.5 טון עלתה בשנת 2023 בכ-11.6% בהשוואה לשנת 2022. נתון זה נמצא בהלימה עם נתוני הדוחות הסופיים של עלויות ביטוח רכב חובה בישראל לשנים 2020 ו-2021 שפרסם מפעיל מאגר המידע הסטטיסטי הפועל בענף ביטוח רכב חובה בחודש נובמבר 2022 ובחודש דצמבר 2023. מהדוחות עולה כי קיימת מגמת גידול בעלויות הביטוח בענף זה. למגמה זו מספר הסברים: עלייה בעלויות הטיפול בנפגעי תאונות דרכים, פסיקות בתי המשפט ותקדימים משפטיים במסגרת חוק הפיצויים לנפגעי תאונות דרכים, עלייה בשכר הממוצע במשק ועלייה במדד המחירים לצרכן. בהתאם עדכנו חברות הביטוח את תעריפי ביטוח חובה במהלך שנת 2023, כדי לתת מענה לעלייה המתמשכת בעלות הסיכון בענף.

6. הנתונים מוצגים לשנת 2022, בהתאם לנתונים העדכניים שפורסמו על ידי ה-OECD נכון למועד עריכת דוח הממונה.
7. במדינות ה-OECD מסווגים כל ענפי הביטוח שאינם ביטוח חיים (non-life insurance lines) בענפי ביטוח כללי. לצורך ההשוואה, בנתונים שבתרשים ה-8 סווגו ענפי ביטוח כללי בישראל בדרך זאת.

תרשים ה-9 | הפרמיה הממוצעת לרכב פרטי ומסחרי עד 3.5 טון בענף ביטוח רכב חובה, 2015-2023 (באלפי ש"ח)

המקור: נתוני מפעיל מאגר המידע הסטטיסטי בענף ביטוח רכב חובה, בעיבוד רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון.

* עד 2016 כולל חושבה הפרמיה ברוטו בהתבסס על הפרמיה נטו, לפי דיווחי החברות למפעיל המאגר הסטטיסטי. משנת 2017 הפרמיה ברוטו היא בהתאם לפרמיה ברוטו שהחברות דיווחו למפעיל המאגר.

** דמי ביטוח ממוצעים לשנים 2017 ו-2018: בעמודות בוורוד כהה מוצגים דמי הביטוח הממוצעים לרכב פרטי ומסחרי עד 3.5 טון שהיו אמורים להיגבות ללא ההנחה שניתנה לציבור המבוטחים בגין השבת הכספים העודפים שהצטברו בחשבון קרנית. על כך ראו הסבר מפורט בסעיף 1.5.1 "פרמיה ממוצעת", בפרק ג' "נתונים כמותיים בתחום הביטוח", בדוח הממונה לשנת 2019: https://www.gov.il/BlobFolder/reports/head-of-the-authority-reports/he/AnnualReportsCSIMA_2019C.pdf

מימון ביטוח חובה לאופנועים ב"פול"

פקודת ביטוח רכב מנועי⁸ מחייבת כל משתמש ברכב מנועי להחזיק פוליסת ביטוח המכסה נזקים לפי חוק הפיצויים לנפגעי תאונת דרכים, התשל"ה-1975. מרבית האופנועים במדינה מבוטחים בתאגיד ה"פול" אשר נועד, בין היתר, לבטח את המשתמשים ברכב מנועי שלא הצליחו להשיג כיסוי ביטוחי אצל מבטח. על פי הדוחות הכספיים של ה"פול" לשנת 2023, כ-51% ממבוטחי ה"פול" הם אופנועים.⁹

בשנת 2023 חלה ירידה של כ-0.5% במספר האופנועים המבוטחים בביטוח חובה במסגרת ה"פול" (מ-128,437 בשנת 2022 ל-127,800 בשנת 2023). בשנת 2023 עלות הנזקים בגין ביטוח אופנועים הסתכמה בכ-892 מיליון ש"ח, לעומת 1,019 מיליון ש"ח בשנת 2022, ירידה של כ-12.5%.

8. פקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], התש"ל-1970.

9. במונחי חשיפות.

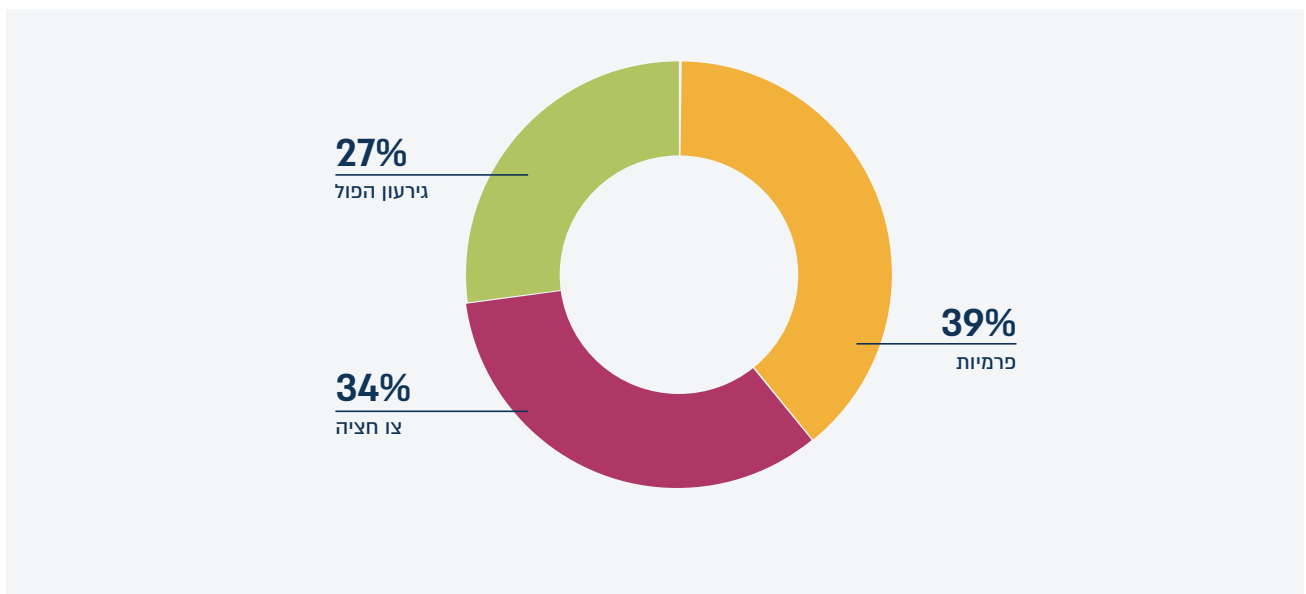
בתרשים ה-10 שלהלן מוצגים שלושת מקורות המימון של תשלומי הביטוח לרוכבי אופנועים:

דמי ביטוח - בשנת 2023 היו סך דמי הביטוח¹⁰ של רוכבי דו-גלגלי ב"פול" 349 מיליון ש"ח, לעומת 347 מיליון ש"ח בשנת 2022, עלייה של כ-0.6%.

צו החצייה - סך הכספים שה"פול" צפוי לקבל מחברות הביטוח מכוח צו החצייה¹¹, עקב תאונות אופנוע שהתרחשו בשנת 2023 ושבהן היה מעורב רכב אחר, מוערך בכ-303 מיליון ש"ח, לעומת 337 מיליון ש"ח בשנת 2022, ירידה של כ-10%.

סבסוד על ידי הציבור ("מרכיב העמסה") - ציבור הנהגים בישראל המבוטחים בביטוח חובה מסבסד את גירעון ה"פול" מדי שנה. בשנת 2023 עמד סבסוד ביטוח האופנועים ב"פול" על 240 מיליון ש"ח, לעומת 336 מיליון ש"ח בשנת 2022, ירידה של כ-28.5%. על פי הדוחות הכספיים של ה"פול" לשנת 2023, הקיטון בהפסד נבע ברובו מקיטון במדד המחירים לצרכן בשנת 2023 לעומת שנת 2022, מהתפתחות חיובית בהשוואה לשנה שעברה בעתודות הביטוח ומהשפעת העלאת תעריפי הביטוח על ידי הרשות החל מיום 1 ביולי 2023.

תרשים ה-10 | מקורות למימון עלות התביעות בגין תאונות אופנועים ב"פול", 2023 (באחוזים)

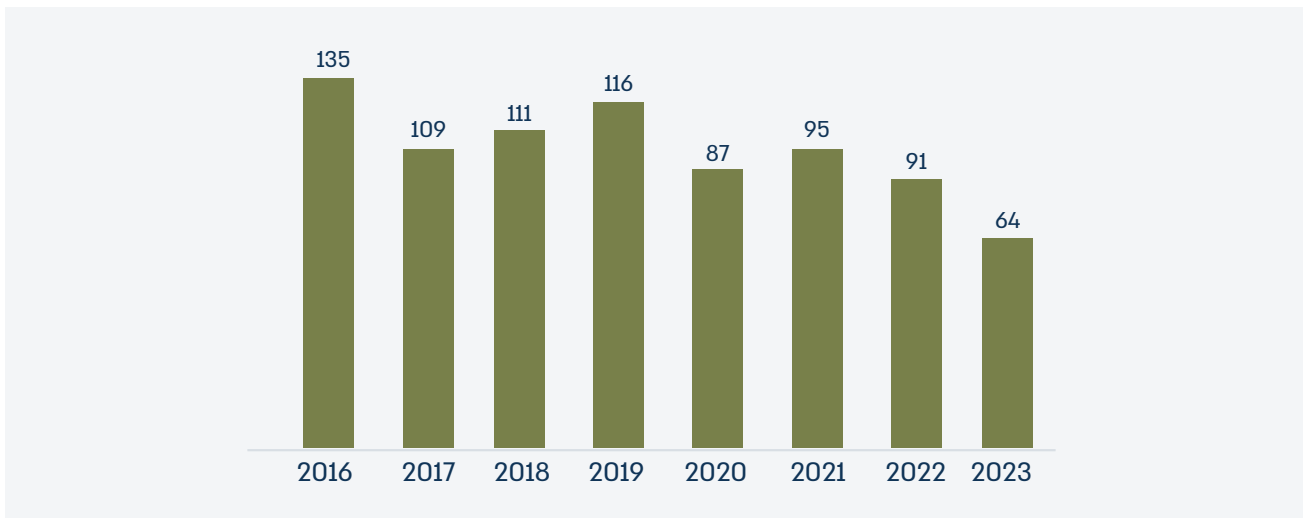

על פי נתוני הדוחות הכספיים של "הפול" לשנת 2022, בעיבוד רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון.

בתרשים ה-11 שלהלן מוצג הסבסוד הממוצע בש"ח ששולם על ידי נהגי הרכב בישראל בשנים 2016–2023 עבור הפסדי ה"פול" בגין ביטוח אופנועים. הנתונים חושבו על ידי חלוקת ההפסד השנתי של ה"פול" מאופנועים במספר כלי הרכב המבוטחים, כפי שהוצגו בדוח של מפעיל מאגר המידע הסטטיסטי לפי שנות חיתום (לא כולל כלי רכב מיוחדים ופוליסות סחר רכב).

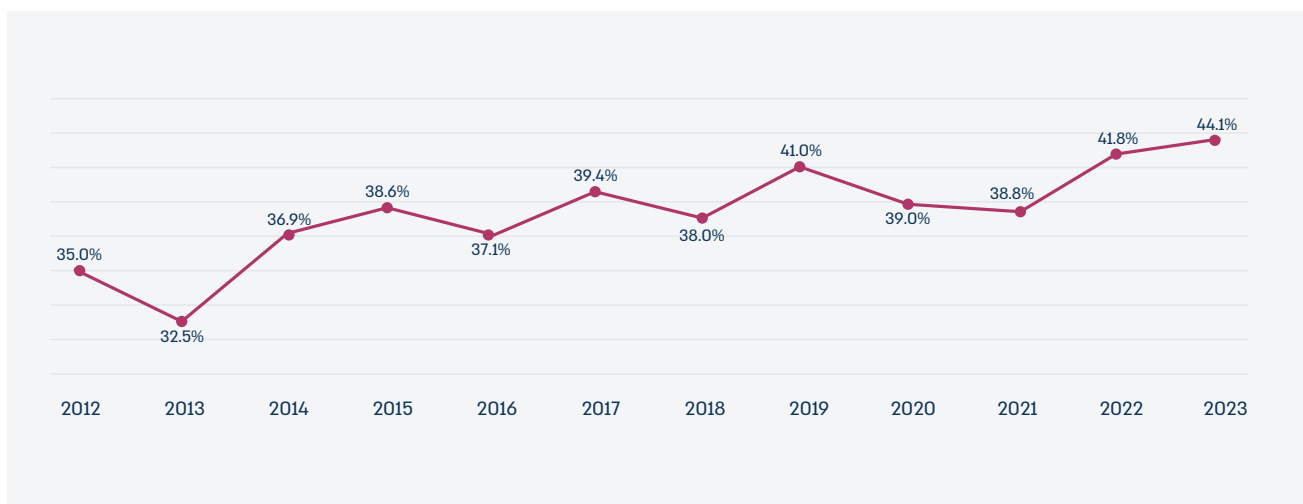
10. פרמיות ודמים שהורווחו.
 11. ב-1 ביוני 2008 נכנס לתוקפו תיקון מספר 20 לחוק הפיצויים לנפגעי תאונות דרכים, התשל"ה-1975. בתיקון זה נקבע שבתאונות דרכים שהיו מעורבים בה אופנוע ורכב אחר שאינו אופנוע, ישלם המבטח של הרכב האחר למבטח של האופנוע 75% מהפיצויים בגין נזקי הגוף של רוכב האופנוע עקב התאונה, במקום 50% טרם עדכון זה.

תרשים ה-11 | מימון תאונות אופנועים ב"פול" על ידי יתר נהגי הרכב בישראל, 2016–2022 (סבסוד ממוצע בש"ח)

על פי נתוני הדוחות הכספיים של "הפול" לשנת 2023 ועל פי נתוני מפעיל מאגר המידע הסטטיסטי, בעיבוד רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון. בתרשים ה-11 נראית ירידה בסבסוד הממוצע של תאונות האופנועים ב"פול" בשנת 2023. הירידה בסבסוד נובעת בעיקר מצמצום הפסדי ה"פול" בשנת 2023 שברובם נבעו מקיטון במדד המחירים לצרכן בשנת 2023 לעומת שנת 2022, מהתפתחות חיובית בהשוואה לשנה שעברה בעתודות הביטוח ומהשפעת העלאת תעריפי הביטוח על ידי הרשות החל מיום 1 ביולי 2023. נציין כי נתונים אלו אינם כוללים את סך הכספים שה"פול" מקבל מחברות הביטוח מכוח צו החצייה עבור כל אחת מהשנים הללו.

תרשים ה-12 | שיעור האופנועים הבלתי מבטחים בביטוח חובה, 2012–2023¹² (באחוזים)

על פי נתוני מפעיל מאגר הנתונים הסטטיסטי בביטוח רכב חובה, בעיבוד רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון.

12. במונחי שנות ביטוח.

5.2.5. נתונים נבחרים בענף ביטוח רכוש

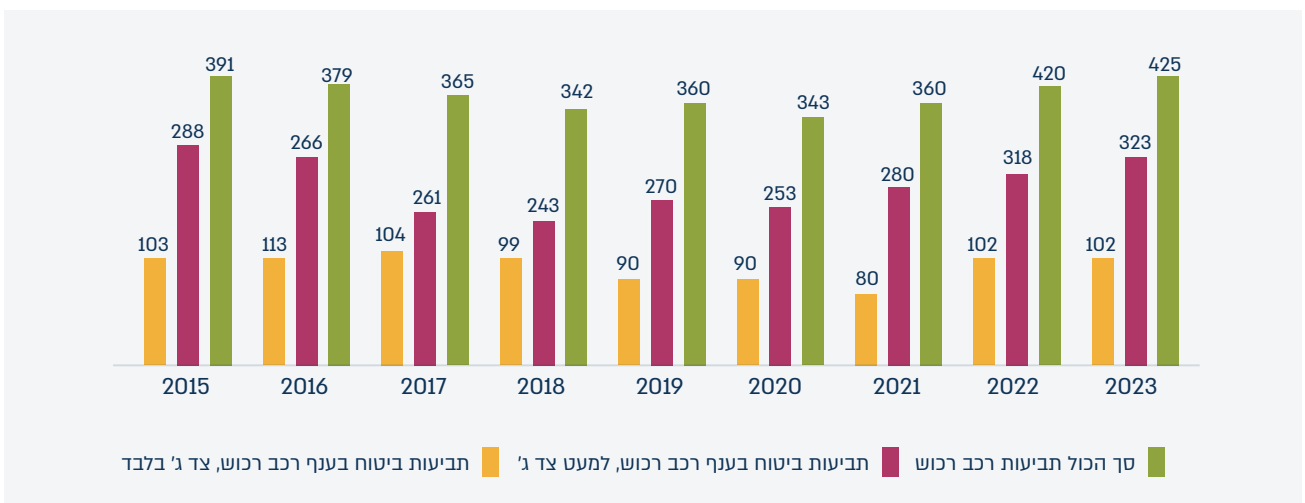
תרשים ה-13 | מספר הרכבים המבוטחים בענף ביטוח רכוש, 2015–2023 (באלפי יחידות)

על פי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, בעיבוד רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון.

מתרשים ה-13 עולה כי בין השנים 2015–2022 גדלה מצבת הרכבים בישראל בכ-29%, כאשר לאורך השנים נע שיעור הרכבים המבוטחים בין 80% ל-85%. נכון לשנת 2023 שיעור הרכבים המבוטחים הוא כ-84.5%. בשנת 2023 חל גידול במספר כלי הרכב המבוטחים, והוא עמד על כ-4.1%, לעומת גידול של כ-3.2% במספר כלי הרכב המנועיים בישראל. נראה שלמרות העלייה במחירי הביטוח בשנת 2023 יש מגמה של גידול בשיעור הרכבים המבוטחים בענף רכוש, כאשר העלייה בהיקף הרכבים המבוטחים בביטוח מקיף גבוהה מהעלייה בהיקף הרכבים המבוטחים בביטוח צד ג' בלבד.

תרשים ה-14 | מספר התביעות בענף ביטוח רכוש, 2015–2023 (באלפים)

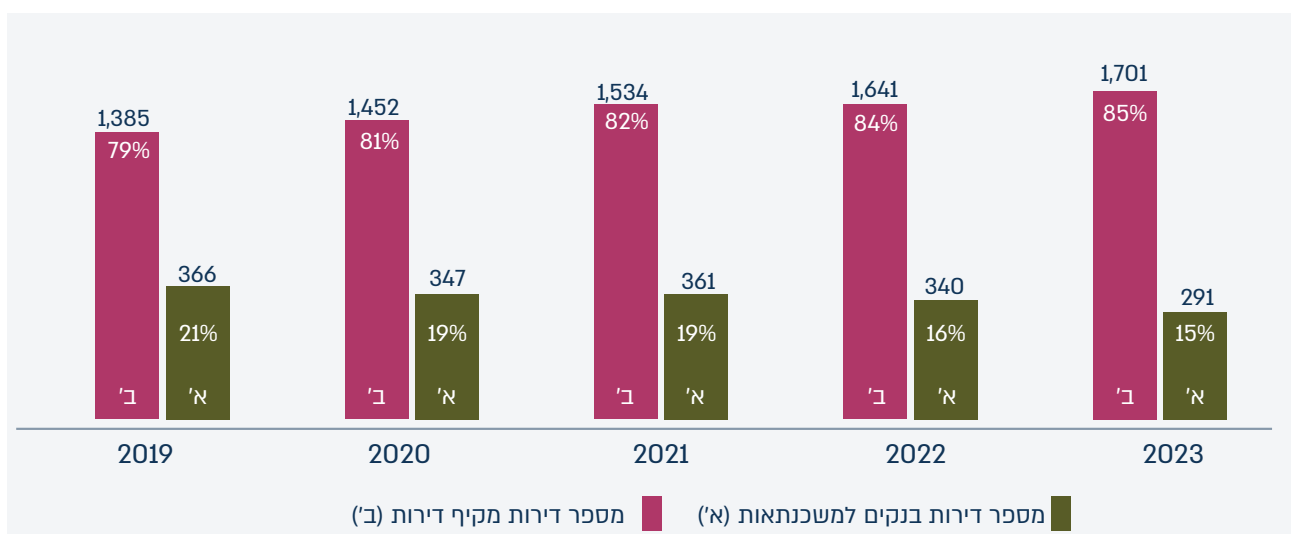

על פי נתוני דיווח החברות לפי הוראות קודקס הרגולציה, בעיבוד רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון.

פרק 5 | נתונים כמותיים בתחום הביטוח

מתרשים ה-14 עולה כי לאחר שחלה בשנת 2021 עלייה במספר התביעות בענף ביטוח רכב רכוש בשיעור של כ-5%, הדומה לגידול בהיקף הרכבים המבוטחים באותה שנה, בשנת 2023 חלה עלייה נוספת מזערית בשיעור של כ-1% בשנה שבה חלה עלייה בהיקף הרכבים המבוטחים, כך שמספר התביעות בשנת 2023 הוא הגדול ביותר מאז שנת 2015.

תרשים ה-15 | מספר הדירות המבוטחות בביטוח מקיף דירות ובביטוח דירות שנמכרו באמצעות סוכנויות הבנקים למשכנתאות, 2019–2023 (באלפים ובאחוזים)

על פי בסיס דיווחי סולו של חברות הביטוח בדוחות השנתיים, בעיבוד רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון.

בשנת 2023 נמשכה מגמת הגידול במספר הדירות המבוטחות. בשנת 2023 ירד שיעור המבוטחים באמצעות סוכנויות הביטוח שבבעלות הבנקים למשכנתאות בהשוואה לכלל הדירות המבוטחות בישראל לעומת השנה הקודמת ועמד על כ-15%. ניתן להסביר את מגמת הירידה בנתח ענף הבנקים למשכנתאות, בריבוי השחקנים בשוק ובתחרות הקיימת בענף ביטוח דירה.

Loss Ratio - שיעור הנזקים

שיעור הנזקים הוא היחס בין התביעות ששולמו והשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ובין הפרמיות שהורווחו.¹³

לוח ה-9 | שיעור הנזקים בקרב חברות בענפי ביטוח כללי, 2023 (באחוזים)

חברה	ביטוח רכב רכוש	ביטוח מקיף דירה	בנקים למשכנתאות
AIG	71%	68%	50%
איילון	82%	65%	69%
ביטוח חקלאי	74%	66%	
ביטוח ישיר	70%	64%	68%
הכשרה	77%	50%	
הפניקס	72%	49%	91%
הראל	70%	61%	70%
ווישור	95%	64%	
כלל	78%	51%	67%
ליברה	75%	115%	
מגדל	73%	60%	70%
מנורה	70%	57%	62%
שומרה	63%	51%	
שלמה	95%	82%	80%
סך הכול	75%	59%	70%

על פי בסיס דיווחי סולו של חברות הביטוח בדוחות השנתיים, בעיבוד רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון.

חישוב שיעור הנזקים בענפים מקיף דירות ובנקים למשכנתאות משקף את המאפיינים הייחודיים של ענפים אלה, והוא היחס שבין תביעות בשייר ועלות ביטוח המשנה (פרמיית משנה מרווחת בניכוי עמלת משנה) ובין הפרמיות שהורווחו.

13. אם חברת ביטוח משלמת 60 ש"ח לתביעות, מתוך כל 100 ש"ח שהרוויחה מהפרמיות ששילמו לה (ואין תביעות נוספות שנרשמו במהלך השנה), יחס התביעות שלה יהיה 60%. יחס זה עשוי לשקף את איכות החיתום בשנה הנמדדת.

לוח ה-10 | התפתחות שיעור הנזקים בענפי ביטוח כללי, 2018–2023 (באחוזים)

2023	2022	2021	2020	2019	2018	ענף ביטוח
75%	92%	83%	69%	70%	66%	רכב רכוש
59%	57%	54%	57%	61%	57%	מקיף דירות
70%	68%	68%	67%	63%	65%	בנקים למשכנתאות

על פי בסיס דיווחי סולו של חברות הביטוח בדוחות השנתיים, בעיבוד רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון.

מלוח ה-10 עולה כי לאחר שנתיים שבהן שיעור הנזקים היה במגמת עלייה, חל שינוי כיוון, ושיעור הנזקים בענף רכב רכוש בשנת 2023 היה 75%, נתון נמוך במידה רבה בהשוואה לשנתיים הקודמות. למגמת הירידה הזו שתי סיבות עיקריות: עלייה בדמי הביטוח לצד ירידה של כ-2% בעלות התביעה הממוצעת והתמתנות שיעור הגידול במספר מקרי הביטוח.